



Datum
April 2026

Onze referentie
62155493

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

11 februari 2026, 10:00u - 12:00u

Vergaderplaats

Utrecht, Vergadercentrum Vredenburg

Aanwezig

AOb, AVS, CNV, FvOv, ISO, JOBmbo, LAKS, LSVb, MBO Raad, NRTTO, Ouders & Onderwijs, PO-Raad, UNL, Vereniging Hogescholen, VO-raad, Inspectie van het Onderwijs

Agendapunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

De FvOv (Federatie van Onderwijsvakorganisaties) is als nieuw lid toegetreden tot de Ringen.

De voorzitter wijst erop dat het Ringen-overleg is bedoeld voor bestuurders. De NRTTO merkt op dat er in het verleden ook wel ambtelijk overleg is geweest. De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) licht toe dat dit inderdaad een aantal keer heeft plaatsgevonden maar dat daarna is besloten om hier mee te stoppen. Het is van belang om deelnemers met mandaat aan tafel te hebben, ook omdat de verslagen van de Ringen naar de Tweede Kamer gaan.

1a. Verslag Ringen 1 en 2 van 8 oktober 2025

De voorzitter constateert dat er voorafgaand aan het overleg geen opmerkingen over of wijzigingen op het verslag zijn gemeld. Het verslag van Ring 1 van 8 oktober 2025 is daarmee vastgesteld.

De voorzitter gaat vervolgens over tot het nalopen van de actiepunten uit het vorige verslag.

Actiepunt 1: N.a.v. PWC-analyse: uitzoeken of het mogelijk is om onderscheid te maken tussen wat invloed heeft op inspectie en wat invloed heeft op het veld.

De inspectie geeft aan dat het niet mogelijk is om deze uitsplitsing te maken. De analyse kan wel openbaar worden gemaakt; de Tweede Kamer is erin geïnteresseerd en dus zal het via de Minister naar de Tweede Kamer gaan.

De MBO Raad vraagt naar de follow-up van het onderzoek. Ook omdat er erkenning was dat dit een stevige bevinding was. De inspectie geeft aan dat gezien het regeerakkoord de wind in de rug staat. Ook is er in de formatiefase al voor gepleit om dit niet erger te laten worden. De context is dus goed. Wel is het

een taai vraagstuk; het is heel systemisch en de inspectie is er zelf soms ook onderdeel van als zij iets agendeert. De inspectie zegt dit dus ook tegen zichzelf. Het gesprek met het ministerie loopt nu via het regeerakkoord en het wachten is op de komst van de nieuwe bewindslieden. De PO-Raad wijst op een artikel in Het Parool over bestuurders waarbij de inspectie in hun reactie aangaf dat er een nieuwe wet moet komen, dat is jammer in dit licht. De inspectie geeft daarop aan dat niet alle wetten zinloos zijn. Het onderwijs is gebaat bij heldere ijkpunten op kernzaken in de wetgeving en soms pleit de inspectie dus ook wel voor een wet.

Actiepunt 2: Meedenken in hoe hoger onderwijs zich kan voorbereiden op bespreking van het kader 2027.

De inspectie benoemt dat dit een doorlopend onderwerp van gesprek is. Ook is het actueel gezien de nieuwe taken rondom kennisveiligheid die de inspectie ook wil opnemen in het kader 2027. UNL geeft aan hierover ook informeel het gesprek te voeren met de inspectie. Het actiepunt is daarmee voor nu afgedaan.

Actiepunt 3: Nadenken over wijze van terugkoppelen van bespreking in het informele deel van de Ringen.

De voorzitter benoemt dat er van het informele deel geen verslag wordt gemaakt. Wel is gezegd dat de inspectie altijd beziet hoe zij de opbrengst uit het verslag kan meenemen. Een voorbeeld hiervan zijn de aanpassingen die zijn gedaan in de communicatie rondom de Staat van het Onderwijs. Ouders & Onderwijs geeft aan niet zozeer een verslag te willen maar zou graag weten wat er met hun inbreng gebeurt. De inspectie licht toe dat niet altijd concreet is aan te wijzen hoe alle inbreng precies terugkomt. Een terugkoppeling in het informele gedeelte lijkt het meest logisch omdat een terugkoppeling in het formele gedeelte dan ook via het verslag naar de Tweede Kamer gaat. De inspectie zegt toe hier nogmaals op terug te komen.

Alle actiepunten van Ring 1 zijn hiermee besproken.

1b. Jaarkalender Ringen schooljaar 2025-2026

CNV geeft aan dat zij in overleg zijn met UNL over het onderwerp sociale veiligheid en dit graag in een informeel deel van het Ringen-overleg willen agenderen. De voorzitter geeft aan dat dit kan in het eerstvolgende overleg (20 mei 2026).

De voorzitter wijst erop dat het eerstvolgende overleg, 20 mei 2026, een verlengd overleg is zodat er voldoende tijd is voor de actualisatie van de onderzoekskaders en een terugblik op de Staat van het Onderwijs.

1c. Actualisatie onderzoekskaders 2026

Aan de hand van een korte presentatie geeft de inspectie een toelichting op het proces van de actualisatie onderzoekskaders 2026. De presentatie bevat de volgende onderdelen:

- Toelichting proces
- Overzicht wijzigingen en impact op onderzoekskaders
- Momenten waarop Ringen betrokken worden

Toelichting proces: de focus ligt op wijzigingen in en nieuwe wet- en regelgeving. Daarnaast zijn er ook een aantal overige wijzigingen die een soort brug vormen naar het kader 2027. Dit wordt zo beperkt mogelijk gehouden.

Overzicht wijzigingen en impact op onderzoekskaders: dit betreft de belangrijkste wijzigingen en de manier waarop deze in de kaders verwerkt worden. Ouders & Onderwijs wijst erop dat het wetsvoorstel Verbetering Aansluiting Beroepsonderwijs-Arbeidsmarkt (VABA) nog niet is aangenomen. De inspectie geeft aan dat zij er nu nog van uitgaat dat de wet per 1 augustus in werking treedt. Zo niet, dan schuift dit door naar het kader 2027.

De inspectie vervolgt dat de informatie over hoe wordt omgegaan met de beleidsregel financiële sancties wordt opgenomen in paragraaf 7.5.2 Escaleren. De PO-Raad merkt op dat er onder hun leden veel onrust is over de beleidsregel, ook over de uitwerking hiervan. De vraag is ook of financiële sancties leerlingen verder helpen. De inspectie licht toe dat de beleidsregel van 2023 is en toen onderdeel was van het pakket van toenmalig minister Wiersma om sneller, eerder en harder te kunnen ingrijpen. De invoering kost ook de inspectie hoofdbrekens, precies vanwege dezelfde vraag: zijn de leerlingen hierbij gebaat. Voor de inspectie is het dus ook zoeken. De sanctie is tot nu toe nog maar enkele keren opgelegd. Ook worden er gesprekken over gevoerd met OCW. De beleidsregel is er dus al langer maar de inspectie geeft er nu meer aandacht aan. Ook wordt het meer genoemd bij onderzoeken, mogelijk komt het daarom ook vaker terug bij de PO-Raad. De inspectie houdt de Ringen in ieder geval op de hoogte van hoe het gaat. In sommige gevallen is het wel behulpzaam.

De inspectie noemt dat er ook aanpassingen zijn naar aanleiding van de actualiteit en ontwikkeling van het toezicht, waaronder de toevoeging van de toezichtmix en nieuwe onderzoeksvormen zoals de onaangekondigde schoolbezoeken (OSB's). Het is niet mogelijk om hiervoor het hele kader te herschrijven, dus er wordt gekeken naar bijvoorbeeld het toevoegen van een addendum.

UNL vraagt of het klopt dat de actualisatie weinig invloed heeft op het HO, de inspectie bevestigt dit. Het betreft wetten in het funderend onderwijs en mbo.

De inspectie benoemt tot slot dat de verwachting is dat twee wetten niet in werking treden per 1 augustus 2026, maar in 2027:

- Wet terugdringen schoolverzuim
- Wet vrij en veilig onderwijs

Datum

April 2026

Onze referentie

62155493

Momenten waarop Ringen betrokken worden: dit is een lastige planning i.v.m. de vrije dagen en schoolvakanties. Het voorstel is vooralsnog om op 8 mei een digitaal vragenuurtje te organiseren.

De inspectie zorgt ervoor dat de presentatie wordt verspreid na het overleg.

AVS vraagt naar het tijdpad voor het versturen van de stukken eind maart; komen de stukken in de laatste volle week van maart? De inspectie zegt toe hier rekening mee te zullen houden zodat er voldoende tijd is om vragen voor te bereiden.

1d. Actualiteiten – waaronder de Kamerbrief over ontwikkelingen in het toezicht op het funderend onderwijs

De inspectie geeft aan benieuwd te zijn naar de appreciatie van het regeerakkoord. De inspectie staat in de belangstelling: o.a. via de vierjaarlijkse bezoeken, toezicht op kennisveiligheid en regeldruk. Dit vraagt om een gericht meerjarenplan van de inspectie. Breder gezien is het mooi dat een aantal subsidieregelingen weer terugkomen. Meer duiding is nu nog lastig omdat de eerste gesprekken met de nieuwe bewindslieden nog moeten plaatsvinden. Het akkoord getuigt wel van hoge verwachtingen van wat het toezicht kan doen, dat kan wellicht getemperd worden.

De PO-Raad merkt op dat in het akkoord de vierjaarlijkse schoolbezoeken weer terugkomen. Het is nog niet duidelijk in hoeverre dat al in beton is gegoten. De inspectie beaamt dat hierover eerst het gesprek moet worden gevoerd. Ook zijn er nieuwe instrumenten ontwikkeld, zoals ook in het Jaarwerkplan staat. Zoals het er nu naar uitziet komt het erop uit dat driekwart van de scholen elke zes jaar wordt bezocht, en de overige nooit minder dan elke acht jaar. Dat is echter de planning, niet de realisatie. Er liggen ook hypothesen op: het onaangekondigd schoolbezoek (OSB) moet effectief blijken. De bestuursbezoeken zijn 'gestript' en dat geldt ook voor het stelseltoezicht, de vraag is of dit wettelijk gezien houdbaar is. Er komen daarom middelen bij voor de inspectie maar tegelijk is de boodschap van de inspectie dat dit tijd vraagt, er moeten ook mensen worden opgeleid. Daarvoor ligt nu nog geen plan.

De PO-Raad vraagt naar het onderwerp cyberveiligheid in het HO; in het normenkader waar nu aan wordt gewerkt staat dat de inspectie daar ook toezicht op gaat houden. Hierover krijgt de PO-Raad vragen van haar leden, kan daar ook een keer over worden doorgesproken? De inspectie benoemt dat dit aan bod komt in de bestuurlijke overleggen. De PO-Raad geeft aan dit onderwerp graag in de Ringen te willen bespreken, juist vanwege de vele vragen en onduidelijkheden. AVS sluit zich hierbij aan. De inspectie zegt toe het onderwerp op te nemen in de voorraadlijst.

De VO-raad geeft aan over het algemeen blij te zijn met het regeerakkoord, al is dit op een paar punten minder het geval. Het thema schoolbezoeken gaat steeds

over het primair onderwijs, de vraag is of het voortgezet onderwijs hier ook onder valt. Ook maakt de VO-raad zich zorgen over het bestuursgerichte toezicht. De inspectie antwoordt dat haar uitgangspunt is dat ook het voortgezet onderwijs onder de vierjaarlijkse bezoeken valt, maar het gesprek hierover moet nog plaatsvinden. De informateur wordt de nieuwe Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dat is behulpzaam.

CNV geeft aan het vreselijk te vinden wat er gebeurt met de sociale zekerheid. De genoemde hoge verwachtingen van toezicht zijn ook een rake typering; dit zit er helemaal doorheen, maar de werkelijkheid is anders. Het is een luchtballon. Het inzetten van de inspectie ziet CNV als een structuuroplossing. Kijkend naar de onderstroom is het mooi dat bepaalde regelingen blijven bestaan maar verder overheerst de vraag 'wat zijn ze aan het doen?'. Dit helpt niet voor het vertrouwen in de samenleving. Specifiek voor het onderwijs zijn er ook diverse haken en ogen.

De MBO Raad geeft aan wel positieve dingen te zien, zoals de teruggedraaide bezuinigingen. Wel zijn er zorgen over de bezuinigingen op het stagefonds, dit komt vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en is niet teruggedraaid terwijl dit voor één derde het MBO betreft. Voor Leven Lang Ontwikkelen is de vraag of er na 20 jaar nu eindelijk een doorbraak komt.

UNL sluit zich aan bij de zorgen die door CNV zijn genoemd. Verder is UNL blij dat de taakstelling en bezuinigingen worden teruggedraaid en dat er structureel meer geld komt.

De NRTO benoemt dat het positief is aan dit akkoord dat er urgentie wordt gevoeld om een regeling op touw te zetten voor Leven Lang Ontwikkelen. In het kader van om- en bijscholen is dit heel relevant.

De FvOv is ook blij met het terugdraaien van bezuinigingen. Wel zijn er zorgen voor de verminderde aandacht voor basisvaardigheden. Als het gaat om het welbevinden van leerlingen zou het mooi zijn als de inspectie iets goeds kan zeggen.

ISO merkt op dat er bij studenten nog wel vragen leven over hoe dingen worden geregeld. En het blijft een minderheidsakkoord dus de vraag is ook wat het gaat kosten.

De voorzitter sluit het agendapunt af.

2. Conceptprogrammering nieuw stelselonderzoek 2027

Voorafgaand aan het overleg hebben de Ringen-deelnemers de conceptprogrammering ontvangen met het verzoek om hierop te reageren. Deze reacties zijn verzameld en de inspectie gaat in dit agendapunt in op de hoofdlijnen uit deze reacties aan de hand van een korte presentatie. De presentatie bevat de volgende onderdelen:

Datum
April 2026

Onze referentie
62155493

- Toelichting op de taken van de inspectie op de gebieden school, bestuur en stelsel;
- Het doel van het stelselonderzoek: een beeld ophalen van het stelsel aan de hand van de kernfuncties kwalificatie, socialisatie en allocatie, waarbij 'stelsel' diverse betekenissen heeft (bijvoorbeeld alle sectoren of juist één sector of een regio);
- De fasering van de programmering 2027 (de stappen die tot nu toe genomen zijn om tot thema's te komen) en de huidige selectie voor nieuwe stelselonderzoeken in 2027.

De presentatie eindigt met de twee vragen die vooraf ook aan de Ringen-deelnemers zijn gesteld:

1. Is de huidige selectie passend bij de inspectie?
2. Wat geven de Ringen mee aan de inspectie voor de verdere uitwerking?

Voor wat betreft de selectie is het algemene beeld dat dit passend en herkenbaar is. Wel zijn er nog vragen over bijvoorbeeld de verdeling over de sectoren en de belasting van het veld.

Tot slot zijn er diverse aandachtspunten en suggesties meegegeven voor de verdere uitwerking.

De voorzitter vraagt of dit onderwerp nog terugkomt in de Ringen. De inspectie licht toe dat dit niet in deze vorm zal zijn, het overzicht van onderzoeken komt terug in het Jaarwerkplan en een overzicht met de antwoorden op de vragen die voorafgaand aan het overleg zijn gesteld door de Ringen-deelnemers wordt nog verspreid.

Ouders & Onderwijs geeft aan dat zij, zoals ook eerder aangegeven, graag veel eerder input willen geven. Dan kunnen zij zelf thema's naar voren brengen waarvan de wens is dat de inspectie daar naar kijkt. Signalen uit de praktijk kunnen dan worden meegenomen in het werkprogramma.

De inspectie geeft aan de vraag te begrijpen. Dat is wel een andere vraag dan degene die nu gesteld is. Door de inspectie is al eerder in het proces een risicoanalyse gedaan en zijn er onderwerpen gedefinieerd. De onderwerpenlijst is deze keer al eerder voorgelegd aan de Ringen dan voorheen het geval was. Ouders & Onderwijs licht toe dat zij graag zelf onderwerpen willen aandragen waar de inspectie onderzoek naar zou kunnen doen. De inspectie concludeert dat er dan overleg moet plaatsvinden in een nog eerdere fase. Intern wordt ook nagedacht over hoe de inspectie een nog bredere blik kan krijgen op het ophalen van thema's. Dit moet nog vertaald worden in een proces. De inspectie zegt toe om terug te komen op dit verzoek. Ouders & Onderwijs vervolgt dat zij wel zijn bevraagd over de thema's (ook buiten de Ringen om) maar dat vervolgens niet duidelijk is wat er wordt gedaan met hun inbreng. De inspectie geeft aan dat dit in bilateraal overleg verduidelijkt kan worden.

De VO-raad mekt op dat zij in hun reactie wel aandacht hebben gevraagd voor de grote onderzoeksvragen die niet alleen van de inspectie maar ook van andere

organisaties komen. Het zou mooi zijn als er een onderzoekskalender komt met een overzicht van de onderzoeken van alle organisaties. Dan krijg je ook beter zicht op waar de leemtes zitten en wordt het veld ook beschermd. De inspectie benoemt dat er wel met alle partijen wordt afgestemd om dubbelingen te voorkomen. Het gesprek hierover wordt ook beter en intensiever gevoerd dan eerder het geval was. Een integrale kalender zou wel een mooi streven zijn. In het HO is er daarvoor de Informatieafspraken met OCW. Dit zou verkend kunnen worden voor de andere onderwijssectoren.

JOBmbo sluit zich aan bij de opmerking van Ouders & Onderwijs; ook zij zijn uitgenodigd om mee te denken over stelselonderzoek maar hebben geen terugkoppeling ontvangen. Het is begrijpelijk dat er veel partijen zijn maar het is wel fijn om te weten of er iets wordt gedaan met de inbreng, anders is dit niet zinvol.

De VO-raad geeft aan nog een opmerking te willen maken over de Kamerbrief over ontwikkelingen in het toezicht op het funderend onderwijs. De inspectie geeft aan dat deze brief pas na de herfst wordt besproken in de Kamer. De VO-raad geeft aan verbaasd te zijn over de alinea's over het onderwijsresultatenmodel. Dit is wat hen betreft niet conform het beeld van het veld. De inspectie beaamt dat deze verbazing breder geldt.

De LSVb heeft nog een opmerking over de onderzoeksvoorstellen; zij vinden de term 'probleemstudenten' problematisch en verzoeken de inspectie dit niet te gebruiken. UNL en ISO sluiten zich hierbij aan.

3. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

De voorzitter sluit het formele gedeelte van de vergadering af.

Actiepunten

<i>Omschrijving</i>	<i>Actiehouder</i>
Verzoek Ouders & Onderwijs om eerder betrokken te worden bij onderzoeksprogrammering; hoe wordt dit ingevuld?	IvhO
Verkennen mogelijkheid voor Informatieafspraken (vergelijkbaar met HO).	IvhO